

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรผู้ทำเกษตรเคมี นักวิชาการเกษตร และผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาของเกษตรกรตำบลบ้านกร่าง ด้วยแบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่ โครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากปัจจัยที่ใช้และผลตอบแทนการทำนา และ 3) ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและรายได้จากการจำหน่ายที่เป็นตัวเงิน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการลดต้นทุนจากการลดปัจจัยด้านเคมีร่วมกัน ด้วยการประชาคมแบบมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำนา นักวิชาการเกษตร และผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาของเกษตรกรตำบลบ้านกร่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการการศึกษาค้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาของเกษตรกรตำบลบ้านกร่าง ได้แก่แบบสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับต้นทุนการทำนาของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกแบบเติมคำในช่องว่าง มี 2 ตอนได้แก่

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร
2. ข้อคำถามเกี่ยวกับต้นทุนการทำนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ เกษตรกรชาวนาในพื้นที่ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบบังเอิญจำนวน 41 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและทีมผู้ช่วยวิจัยลงพื้นที่แจกแบบสำรวจและสอบถามตามข้อคำถามจากเกษตรกรโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณนาข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการลดต้นทุนการดำเนินงานที่มีความเหมาะสมกับเกษตรกร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้กระบวนการประชุมเสวนาโดยมีผู้ดำเนินการประชุมกำหนดแนวทางและตั้งคำถามนำการเสวนาตามหัวข้อตัวแปรที่กำหนด ได้แก่

1. ค่าใช้จ่ายในการไถเตรียมที่นาก่อนการเพาะปลูก
2. ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว
3. ค่าใช้จ่ายในการหว่าน หรือดำนา
4. ค่ากำจัดวัชพืช
5. ค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ย
6. ค่าใช้จ่ายในการหว่านปุ๋ย
7. ค่าใช้จ่ายในการกำจัดศัตรูพืช
8. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการน้ำ
9. ค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว
10. ค่าจ้างลากข้าว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ตัวแทนเกษตรกร นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วน

ตำบล

กลุ่มตัวอย่างได้ จากการเลือกแบบเจาะจงจาก จำนวน 14 คนได้แก่

1. นางรัตนภรณ์ จารุกิตติ์ธีรกุล
2. นางสาวรัตน ยิ้มดี
3. นางลลิตวดี คำเขียว
4. นางโนลี คงสมเพชร
5. นางพนิดา นิยมไทย
6. นายธีรพัฒน์ นิยมไทย
7. นางเยาวลักษณ์ พรหมสงฆ์
8. นางอำนวยพร อ่อนจ้าย

9. นางวิภาพร ภูมิ
10. นายวิโรจน์ ยอดเพชร
11. นางโสภา เจ้าเมือง
12. อาจารย์ปรีชาพล บุญส่ง นักวิชาการด้านคอมพิวเตอร์และเครื่องมือทางการตลาดออนไลน์
13. อาจารย์รัชฎาภรณ์ พัฒนะ นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ และเป็นผู้ดำเนินการ

เสวนา

สถานที่ดำเนินงาน

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและทีมผู้ช่วยวิจัยจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการเสวนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณนาข้อมูลที่ได้จากการเสวนาตามประเด็นข้อคำถาม